

'מרכז דע-גן מציע - ממ"ט מפתיע' עבודה עם לוח שנה בגן הילדים

המרכז הארצי לקידום מתמטיקה
מדע וטכנולוגיה בחינוך הקדם-יסודי

מתוך:

קובץ הנחיות לעבודה עם קובץ לוח שנה דיגיטלי, מרכז דע-גן
הלן תמרי, גן 'זיו', מודיעין. "לוח השנה" – מרחב מפעיל, מרובה משמעות
(גם) 'מתמטית'.

מושג הזמן בגיל הרך

ראש השנה, הפותח את לוח השנה היהודי, מציין את תחילתה של שנה עברית חדשה ולכן מהווה הזדמנות מצוינת לדון עם הילדים הצעירים במושג "זמן" ובמדידתו.

גם במגזרים שאינם חוגגים את ראש השנה העברי, פתיחת שנה"ל מזמנת זאת.

כדי לפתח את הבנת מושג ה"זמן" מומלץ ביותר להשתמש באופן יומיומי בגן עם לוח שנה.

בגילאי 3-4 מומלץ להתחיל את התייחסות למושג הזמן דרך עיסוק בסדר יום.

איך הילדים יפנימו את מושג הזמן?

- **סימון אירועים**- הצבת נקודת ייחוס בזמן (היום, מחר, אתמול...)
- שימוש במילים כמו לפני, אחרי, ראשון, הבא, אחרון, בקרוב, אחר כך
- **לתכנן מראש** ע"פ לוח השנה/סדר היום (כמה זמן יש לנו עד הצגת התיאטרון כדי להכין את כל הנדרש להצגה?)
- **להסתכל בדיעבד על אירועים שקרו** (כמה ימי גשם היו החודש? מתי בקעו הזחלים מהביצים?)

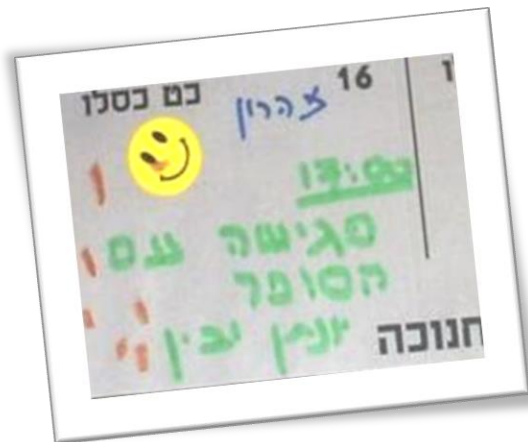

מה נסמן בלוח השנה?

- מדידת זמן (ביחידות של ימים, שבועות, חודשים) עד למועד נכסף כלשהו (יום הולדת, מסיבת סוף שנה, יציאה לסיור, מסיבה, טיול... וכ"ו)
- תיעוד של המתרחש בגן על בסיס קבוע: חוג, מקבלי השבת, סיורי טבע וכדומה
- מעקב אחרי אירועים המתרחשים: כמה ימי גשם, ממצאי ניסוי, מופעי הירח...

דף החודש

על הלוח החודשי ניתן לציין תיעוד יומי של המתרחש בגן באותו חודש (חוג, יציאה לסיור...), פעילויות מתוכננות בגן (מסיבה, טיול...), לערוך מעקב אחרי אירועים המתרחשים (למשל, בחודש כסלו נבדוק ונציין כמה ימי גשם היו).

ילדי החודש

הוספת תמונות הילדים שנולדו בחודש זה, עם תאריך הלידה.
בדיאגרמה ניתן לעקוב כמה ילדים נולדו בכל חודש, כמה ימים עד
ליום ההולדת שלי?

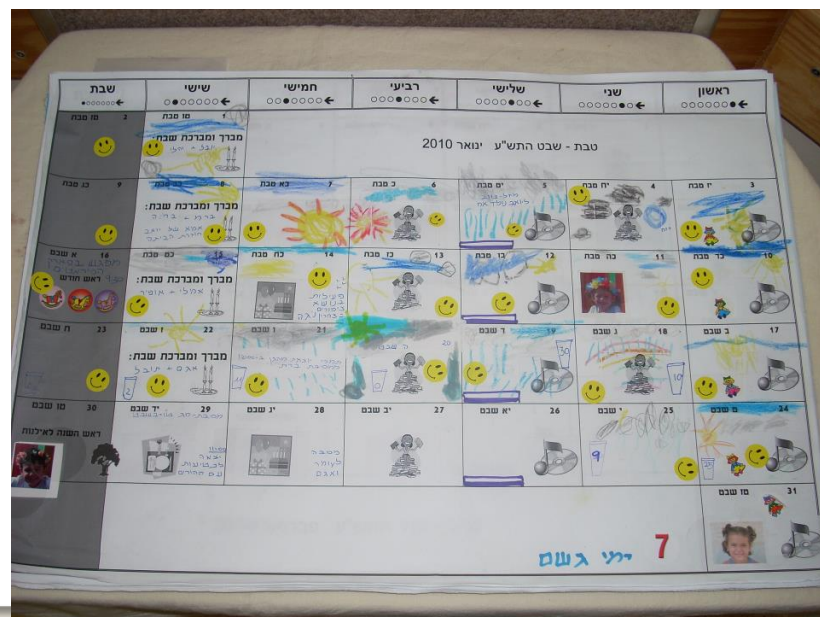
סופר / משורר / שיר / ספר החודש

ניתן לתת ייצוג לכל נושא מרכזי, בעל ציר אורך, שפרטיו נלמדים ומתחלפים במשך השנה.

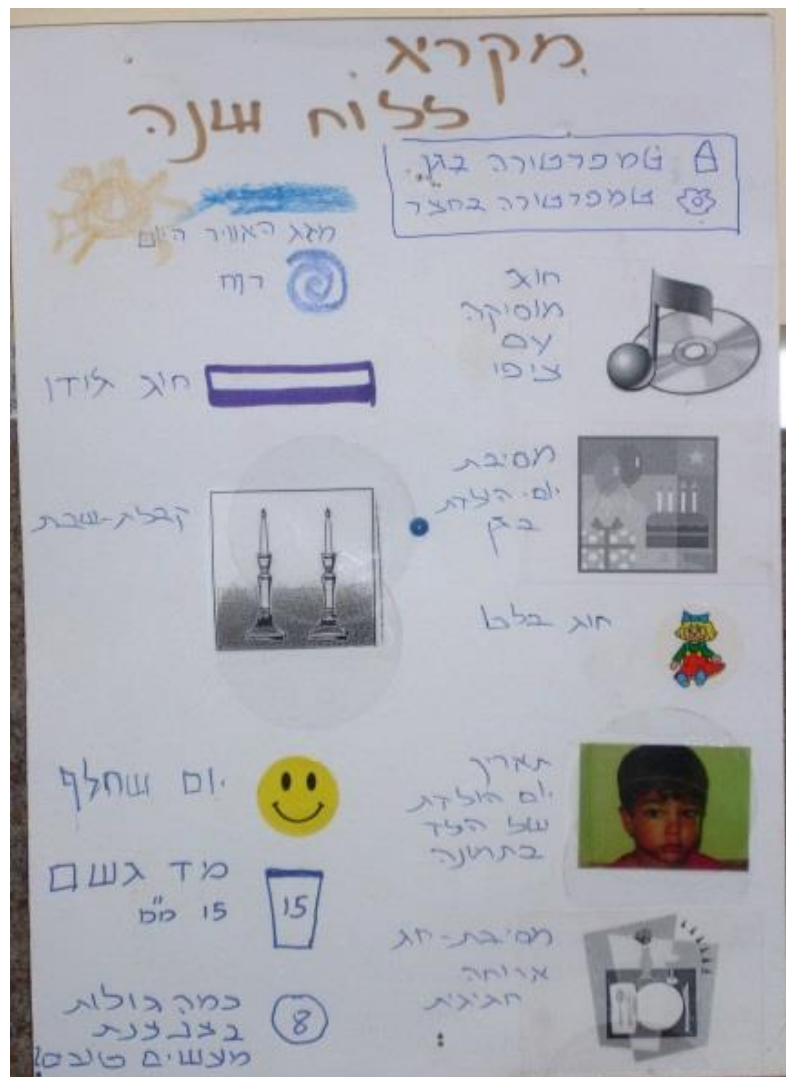
מעקב אחרי מזג אויר

ניתן לעקוב עם הילדים אחר שינויי מזג האוויר ולתעד אותם על גבי הלוח. בסוף החודש ניתן לאסוף את המידע המתועד, לערוך סיכום ולהשוות לחודש שלפניו...

מקרא ללוח השנה

- מומלץ להכין הכנת מאגר סמלילים
לבחירת הילדים לשימוש בלוח השנה
בגן
- ניתן גם להשתמש בדפי מדבקות
מוכנים

יוצאים לחופשה? לכל ילד לוח אישי

אגם

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	יום שישי	יום שבת
21 י' ניסן	22 ז' ניסן	23 ח' ניסן	24 ט' ניסן	25 י' ניסן	26 י"א ניסן	27 יב' ניסן
צ'הרונ'ת	צ'הרונ'ת	צ'הרונ'ת	צ'הרונ'ת	צ'הרונ'ת	חופש	מי פ"ק
					שעון קיץ	
28 יג' ניסן	29 יד' ניסן	30 טו' ניסן	31 טז' ניסן	1 יז' ניסן	2 יח' ניסן	3 יט' ניסן
יום ז'יג' פארוך	ערב חג הפסח ליל הסדר	חג הפסח	חול המועד פסח	חול המועד פסח	חול המועד פסח	חול המועד פסח
	חוקרים מצל סבתא סם' וסבא היגדי בחו"ל	פתי אדום מצל סבא: צחק וסבתא פילי בירושלים	פסטיבל בפארק לענה		אסתר קטנה בית ג'נה	
4 כ' ניסן	5 כא' ניסן	6 כב' ניסן	7 כג' ניסן	8 כד' ניסן	9 כה' ניסן	10 כו' ניסן
חול המועד פסח	חול המועד פסח	איסור חג	חוזרים לגן			
פיק' נק' פיער בגם עפית ופפיר	נאפשים בחוף קום	חמרים לגן				
5 לעומר	6 לעומר	7 לעומר	8 לעומר	9 לעומר	10 לעומר	11 לעומר

המלצות

- **שמירה על רצף הדפים בלוח השנה** - להשתמש בלוח השנה באופן כזה שבסיום החודש נעביר את הדף לחלק האחורי של הלוח ולא נתלוש אותו. כך נוכל לשמור על רצף של זמן, להדגים מחזוריות הזמן ולהביט בדיעבד על אירועים שהתרחשו
- **הצגת לוח שנתי** - מומלץ להוסיף בנוסף ללוח החודשי במרכז גם לוח שנתי בו יוכלו הילדים לראות את השנה בשלמותה
- **פיזור לוחות שנה שונים במרכזי הפעילות בגן** - לדוגמה במרפאה, במרכז הבית, במרכז הטבע. לוחות השנה הם חלק מחיינו וראוי שישולבו במרכזי הפעילות המשחק הסוציו דרמטי כחלק ממשחקם של הילדים

באתר של מרכז דע-גן במדור 'לוח שנה דיגיטלי' ניתן למצוא קובץ דיגיטלי של לוח שנה לשימוש הגננת והילדים בגן בשלושה פורמטים:

לוח שנה עברי

לוח שנה לועזי

לוח שנה (מוסלמי-נוצרי-דרוזי)
בערבית

9 ספטמבר
2020 תש"ף
אלול

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
		1 ספטמבר י"ב אלול	2 י"ג	3 י"ד	4 ט"ו	5 ט"ז
6 י"ז	7 י"ח	8 י"ט	9 כ'	10 כ"א	11 כ"ב	12 כ"ג
13 כ"ד	14 כ"ה	15 כ"ו	16 כ"ז	17 כ"ח	18 כ"ט	ערב ראש השנה

להעמקה

ענת הלן תמרי, גן 'זיו', מודיעין. "לוח השנה" – מרחב מפעיל, מרובה משמעות (גם) 'מתמטית'.

מידע רב על השימוש בלוח השנה בגן אפשר למצוא באתר גנ- NET. מומלץ להקשיב להרצאותיה של פרופ' חוה תובל על "השימוש במפות ובלוח שנה" ו"לוח השנה ככלי תרבותי".

מאמר "כמה ימים עד ליום ההולדת שלי" מתוך האתר של מרכז מורים ארצי למתמטיקה בחינוך היסודי.

מאמר "מדידות או לא להיות – מודדים, לומדים ונהנים בגן הילדים", עלון דע-גן 6.

המרכז הארצי לקידום מתמטיקה
מדע וטכנולוגיה בחינוך הקדם-יסודי

להתראות ב...

אתר מרכז דע-גן

דף הפייסבוק של מרכז דע-גן

ערוץ ה- You Tube של מרכז דע-גן